

Kr. 0,50

Foredragsserien "DEN NYE TIL"

11. foredrag.

R e f e r a t

av

Ingeniør Eyvind Floods foredrag i Ingeniørsalen torsdag den 1. mars 1934.

ARBEIDERNE PARADIS.

Som orientering over mitt foredrag vil jeg få lov å nevne at jeg arbeidet i Rusland fra våren 1930 til 1933, og at mitt arbeide for en vesentlig del foregikk ute i distriktene, ved opberedningsverk og gruber. Jeg var også et år ved et stort "projeksjonskontor i Sverdlovsk, Urals største by, hvor planleggelsen av de store kobberverk foregikk; jeg nevner dette for at man skal forstå at jeg har vært i direkte kontakt med arbeiderne ved alle de forskjellige brancher av grubedriften, likeledes har jeg hatt megen befatning med ingeniørene innen samme branche. Jeg har således på nært hold vært istand til å iaktta det som virkelig foregår ute på arbeidsplassene, og kjenner arbeidernes og ingeniørenes forhold, innbyrdes, såvel som til staten og ikke å forglemme, statens forhold til det arbeidende folk.

Jeg vil presisere, at det vi ser, hører og oplever, vi som arbeider ute i felten i det praktiske virke, står i skrikende motsetning til det som blir fremvist i Moskva, Leningrad, Dnjepperstrøi, og andre industricentre, altså, det som de får se alle disse utenlandske turister eller delegerte fra forskjellige lands faglige, politiske og handelsgrupper, disse får nemlig se nettopp det som Sovjet vil de skal se, en rekke kulisjer enface, men bak dem får ingen se.

For å fremme og fullføre den første femårsplan, som var tungindustriens fremrykkning i Rusland, måtte Sovjet ha teknisk hjelp utenfra, altså tekniske spesialister på alle områder innen storindustriens teknikk, og måtte således finne sig i at iallefall endel av disse ville komme til å se og høre meget som jo i grunnen ikke var ment for fremmede øine og øren, men

ved å behandle disse serlig godt, leve i håp om at muligens det meste av det blev glemt i materialistisk velvære. Noen av disse spesialister blev sittende i de store byer ved kontorer i administrerende eller planleggende virksomhet, og så lite av det som virkelig går for sig i Rusland, men de av oss som hadde den praktiske virksomhet som vår spesialitet, vi blev sent ut til fabrikkene eller grubene ute i landdistrikter eller i fjellene, og vi fik se og høre og delvis føle, det som ingen annen fremmed har fått anledning til, nemlig den virkelige sannhet om forholdene som de er og ikke som de blir vist frem i form av propaganda for Sovjet. Når jeg leser om eller hører meddelt hvad, salong kommunister, politisk instillede turister, eller andre synsbedratte individer synes å ha sett, og hvordan de reagerer over for dette skuespill, hvorledes de sluker helt og rått alt som blir meddelt dem av Sovjets mest interesserte, og sammenligner dette med hvad jeg selv har sett og oplevet, da vet jeg virkelig ikke enten jeg skal le eller gråte.

Jeg skal benytte mig i stor utstrekning av eksempler fra mit daglige virke for å få frem motsetningen til det som så ofte leses i aviser eller fortelles av folk som ikke har arbeidet blant folket og med folket bak kulisjerne, så kan mine tilhørere selv konkludere.

Jeg skal først citere noen paragrafer fra denne bok, det er en håndbok for nye medlemmer i det komunistiske parti, og heter Bolsjevisme for Begynnere, den utgis av sovjet for selvstudium og veiledning i den nye lære. Dette jeg vil lese op er en forklaring av hvad en proletar er i den komunistiske religion, og kan være av betydning for å vise hvor dypt klasse forskjellen stikker i slavismen, ja endog i det forherligede arbeidernes paradys. (Side 5).

Nu er den viktigste og herskende klasse Proletariatet.

Den mest unnertrykte og utnyttede klasse er blitt den herskende klasse, som organiserer staten og dens nasjonale økonomi, og leder jordarbeideren.

Proletariatets diktatur er dannet, det vil si Arbeiderklassens ubegrensede magt.

3.

Hvad er proletariatet? Først og fremst er det Industri og transportarbeideren, dernest kommer dagsarbeideren, og jordarbeideren i landdistriktene.

Den annen store og viktige klasse i vårt land er småbrukeren.

Den fattigste småbruker er halvproletar han inntar en stilling mitt imellem arbeideren og jordarbeideren.

Bonden er vår værste fiende.

Tidligere har vi oppløst godseierne og borgerstanden, nu har vi begynt å oppløse bondestanden (denne bok var utgitt i 1931, så oppløsningen er nu i full gang).

Innen intelegensen er der elementer som er oss sterkt fiendtlige, vi må ha et våkent øie for ødeleggeslysten hos disse. Men vi må gi en broderlig støtte til de ærlige tekniske eksperter. Vi må profetere av deres kunnskaper, så vi kan rekonstruere vårt land på de socialistiske prinsipper.

Det er en kjent sak at det russiske folk er et emigrerende folk, og i våre dage er da det særlig tilfelle. Selvsagt forgår emigrasjonen innen Sovjet-samveldets grenser. Men for kommer jo ingen uten de mest begunstigede, og da kun en liten brøkdel av dem. Det er engelsk ordsprog som heter "Far pastures look green", altså, gressgange i det fjerne ser grønne ut, og dette er da et stort moment i den russiske arbeiders reiselyst idag. Der er alltid et håp om å bedre sine levevilkår på et nytt og fjernt sted, Håpet sprudler evig i det menneskelige bryst.

Men la oss nu se litt på arbeiderens reisovilkår. Det kunde jo være nyttig å vite hvordan den privilegerte klasse reiser i sitt paradys, hvilke midler blir stillet til dens rådighet. Vi har i Russland mange slags passasjervogner, og da først og fremst Internasjonalen, ikke sangen altså, men en spesiell vogntype som kom i bruk længe før Internasjonalen blev sunget. Den er en førsteklases vogn, sovevogn, spisevogn, alt første klasser. Hvem reiser så på denne? Arbeideren? Å nei, det blir nok Chekaen, de høiere tillitsmenn

4.

innen partiet (de aller høieste har sine private vogner). Direktører fra de forskjellige storbedrifter, armé-officere, alle de før nevnte turister og delegerte, og oss fremmede ingeniører. Altså hovedsakelig det nye aristokrati og vår borgerklasse. Jeg sier det nye aristokrati, og jeg unnerstreker det. Dette med det nye aristokrati i Russland idag er så tydelig fremherskende, at en blind mann måtte kunne se det. Det er proletarietets ledere som spiller denne rolle; det får man både se og føle, og da særlig i byene. Så har vi vår annen klassens vogn og tredje klassens vogn, hvor fremdeles høiere klasser eller mer begunstigede reiser i embeds medfør, eller de som har bedre råd enn andre. Slettes ikke arbeideren, ja det kan være industriarbeideren da, men han reiser jo sjelden, for han hører jo til den aller beste proletar, og har det så pass godt der han er at han ingen interesse har av de fjerne grønne gressganger, men i ferietiden benytter han sig nok av dette sit privilegium. Så kommer vi til en fjerde klassens vogn. Det er en klasse vi ikke kjenner her hjemme. Hele vognen er åpen, med tre rader av brisker eller hyller til å ligge eller sitte på. Endelig er vi da kommet i kontakt med arbeideren. Tenk Dem bare en av våre gamle tredjeklassens vogner stappende fulle av menn, kvinner og barn, og så to rader med brisker ovenpå det igjen. Som høns på pinner sitter de, på gulvet kan de jo ikke komme alle på en gang, det er der ikke plass til. Og her har de da med sig alt sit "habengut", her stiller de sig, her spiser og røker de. Luften er så man kan skjære den med en kniv, men vi er ikke ferdig enda. Der er en klasse vogner til som benyttes i stor utstrekning, og det er den store lastevogn, uten sæter, uten vinduer, bare en liten glugge øverst oppe ved taket. Disse vogner er helt uten W.C. Ikke fordre de andre to er no synderlig bedre. De har nok et slags toalettrum, men her er de sanitære forhold sån at de lar sig ikke beskrive. I disse vogner finner man så den forhatte bondestann og den laveste dagarbeider. Her også er de stuvet sammen, arrangerer de sig som best de kan, med fullt privilegium til å nyte reiselivets glæder. Ja, det minner nærmest om dyr i bur. Prøv å by våre hjemlige arbeidere dette og se hvad hender.

Jeg har selv vært nødt til å reise på disse fire førstnevnte og vet hvad

5.

det vil si. Den femte klasse har jeg ikke selv reist på, men jeg har set hele tog av dem fullstappet. Jeg tror forresten jeg neppe ville opná å bli noe syn-derlig mere luset på femte klasse enn jeg blev på de øvrige tre. Jeg skal unta Internasjonalen, den var helt all right. Man vil forstå av dette at ennu er ikke klasseforskjellen helt utryddet i arbeiderens paradys. Jeg tror neppe jeg over-driver når jeg sier at untatt Orienten er der vel neppe noe land hvor klasse-forskjellen er større enn i Rusland.

Jeg skal igjen få lov til å citere noen paragrafer fra Bolsjevisme for Begynnere:

(Side 86 og 84.)

Arbeideren i de borgerlige land derimot er rett og slett en slave som sliter for en ulykkelig tilværelse, dømt til unnerærnering, og lever i elendige skur uten den minste chance til andel av de kulturelle gleder i sin fritid.

De borgerliges fabrikker er akkurat som fengsler.

Nu skal vi se litt på hvordan arbeideren lever ute i distriktene, altså ikke de privilegerte arbeidere eller den aller høieste proletar, men grube-arbeideren og dagarbeideren ved verkene.

I Baskiria, hvor jeg hadde den tekniske ledelse av to gruber og opbo-redningsverk, samtidig som jeg var konsulent for hele distriktet, foretok jeg hver måned en reise til de forskjellige gruber og verk som lå i en omkrets av 150 km. Disse reiser blev gjort med hest og vogn, eller slede, efter sesongen. På denne måte kom jeg ikke alene i direkte kontakt med arbeiderne ved grubene og verkene, men også med de småbrukere som bodde på veien. Det var jo ofte så at veiret særlig om vinteren var sån at vi ikke greide å komme frem til de hus som vi efter reisisens bestemmelse skulde nå, og som også var særskilt provian-tert for mine besøk. Når jeg reiste ut, tok jeg derfor alltid med mig tilstrek-kelig mat for reisen, da jeg visste at kom vi ikke frem til de steder hvor der var proviant, ville vi få lite eller intet å spise på de steder som lå utenfor

6.

ruten; i de beste tilfeller sort surt brød og te vann.

Det kan ha sin interesse å få høre litt om Baskirerne, så man kan forstå hvor det var dobbelt vanskelig for disse primitive mennesker å fatte sin skjebne. Baskiria er en liten republikk i syd Ural, som er tilknyttet Samveldet. Baskirerne er Turkomaner og minner sterkt om Mongoler av utseende. De er oprindelig et hyrdefolk, og som sådanne levet de et fritt og sorgløst liv ute på stepperne, hvor de hadde store flokker med får og hester og tildels også kjør. Begrepet fattigdom kjente de ikke. Kropslig arbeide kjente de heller ikke, og langt mindre aktet det. Det var jo heller ikke nødvendig. De hadde alle sit gode utkomme uten kropslig slit. Så kom russerne og forstyrret denne idyll. De beste beiter blev tatt fra dem, og således også for en stor del muligheter for kvegdrift i stor stil. Mange blev derfor nødt til å slå sig på småbruk, men livet var om ikke så storslagent som tidligere, dog sorgløst. Så kom Sovjet med femårsplan, konfiskering av privat eiendom, stor eller liten, kvegget forsvandt, kornet likeså, og tvangen kom. "Til de kollektive bruk eller gruberne og verkene, hvis ikke får du ikke matkort" det var slagordet.

Det var disse folk jeg hadde ved grubene som arbeidere. Det var disse naive naturbarn som jeg skulde drive frem i femårsplanens tegn; drive frem i tungt kropslig slit, sultne og forkomne; fratatt sin urtradisjonelle frihet, Vekk fra stepperne og sit kveg, vekk fra sine primitive sanger og sin dans. Inn i tvangstrøien, og ned i grubene. Alt de fikk igjen for det var sult og elendighet. En hel nasjon satt på vann og brød. Boligforholdene var like slette. Elendige lerhytter og barakker med 4 kvadrat meter på hver mann. Gruben var en liten, men rikholdig kobbergrube, som var av stor viktighet for distriktet til fullfyllelse av Moskvas planprogram. Ja, det er vel best at jeg nærmere bestemmer dette med programmet. I Moskva er der et stort kontor som kalles Plankontoret. Her sitter flere tusen mennesker og planlegger de forskjellige bedrifters programmessige virksomhet, produksjon for året og det kommende år; altså en grube skal producere så og så meget kobber for kommende kvartal, eller en skofabrikk så og så mange par sko, etc. etc. Alt dette gjøres fra Moskva, og

programmet må fylles, på en eller annen måte. Det blir gjerne så som så, ser fint ut på papiret, men - - . Programmet, som for året ved den grube jeg skulle overta var 6000 tons, blev ved min ankomst øieblikkelig satt til 15000 tons. Gruben var i en forferdelig forfatning. Brytningsmetoder helt antikvert, situasjonen nærmest håbløs og med den type arbeidere jeg hadde, ennu værre. Jeg sammenkaldte et møte hvor jeg fortalte arbeiderne hvilke bestemmelser der var fattet i Moskva, og sa dem at uten deres hjelp var det mig umulig å opfylle Moskvas krav. Arbeidstempoet måtte økes betydelig, og helt nye brytningsmetoder innføres. Jeg foreholdt dem at det var av stor betydning at hver mann ydet alt det han kunde og villig gikk inn for alt det nye som måtte komme. En av arbeiderne stod op og svarte: "Skaff oss brød nok, mat som vi kan arbeide på, så skal vi nok gjøre vort, men som det er kan vi ikke orke dette tunge arbeide på tom mave. Kom til våre hus, besøk oss i barakkerne og se med Deres egne øine hvordan vi lever, så vil De nok overbevise Dem selv om at det vi ber om er ikke noe for meget forlangt. Sørg for at vi får vår løn; vi har nu ikke fått vår løn på tre måneder. Butikkene vil ikke gi oss kredit og uten penger kan vi ikke skaffe oss hverken mat eller klær. Sparepenger har vi ikke, så liten som vår løn er blir der intet igjen!" - Jeg unnersøkte forholdene og fant det ganske riktig som de sa, at de hadde intet å leve av, og alt var preget av den dypeste elendighet. Jeg skrev så til hovedorganisasjonen og klaget; sa rent ut at hvis de ikke kunde skaffe de nødvendige levnetsmidler tilveie, var det umulig å opfylle de krav de stillet til gruben. Jeg fik da svar tilbake, hvor de lovet å rette på de abnorme tilstande som hersket i mit distrikt. Litt bedre blev det også. Litt mere mat fik de, og følgen blev at produksjonen gikk op, også med den følge at da Moskva så at produksjonen steg, så blev programmet satt til 25000 tons. Jeg må nevne her at jeg midtvinters har set mine arbeidere komme til gruben i 40 graders kulde, klædt i fåreskinnspeles, feltstøvler, ellers netto. Ved gruben fik de arbeidsklær, men som igjen måtte tas av når dagen var endt. En meget almindelig benbekledning var halmsko og sekkefiller virret oppover leggen. Klær var simpelthen ikke til å opdrive.

Jeg vil ingenlunde benekte at der finnes steder hvor arbeidsforholdene og levevilkårene er bedre. Der finnes også steder hvor boligforholdene er særlig gode, og vi leser jo også om det i tidsskrifter og aviser, og ser det av og til også avbildet. Men eksemplene er så få og spredte at de er som en dråpe i havet, mot de slette forhold som hersker nær sagt over alt. Og at disse gode eksempler hovedsakelig er lokkemat til arbeiderne for de bedrifter i tungindustrien som nødvendigvis må gi bedre levevilkår for sine arbeidere, for å skaffe arbeidere nok til å forser sin utbygning og drift, og at i sin helhet falder da disse goder på den høieste proletar, industriarbeideren. Og det må ikke glemmes at disse spredte eksempler på gode levevilkår og boligforhold, er hovedkjernen i en viktig gren av den agitatoriske virksomhet, og føres som et slående bevis for hvor herlig arbeideren har det i den kommunistiske stat.

Alle vet vel at det russiske folk er sterkt rasjonert, men dere må ikke tro at dette betyr at alle er rasjonert like sterkt. Nei, der er endog mange grader i denne rasjonering, og de som breffes hardest er nok den almindelige dagarbeider. Jeg er nødt til å bruke uttrykk som gradsinndeling av det kropsarbeidende folk, for best å få frem det urettferdige system som hersker. Her er klasser, og klasserne er så igjen inndelt i mest begunstigede, mer begunstigede, og minst begunstigede. Og til de minst begunstigede hører dagsarbeideren. Der er også som dere nok vet, ikke begunstigede, men det er jo ikke disse, efter russisk mål og vekt pariaer, som der skal tales om idag. Alt dette høres nok fantastisk ut, men det er ikke destomindre et faktum. Vi skal se på forholdene ved en mindre grubeby. I de store byer er selvfølgelig forholdene mindre gjennemsiktige og ikke så lette å peke på. Altså, der hvor jeg arbeidet, var hovedsete for grubevirksomheten i distriktet, en by på ca. 3000 innbyggere, og spredt i en omkreds av 150 km. lå flere gruber og verk, som efter grubens størrelse kunde ha et innbyggerantall av fra 100 og optil 1200 innbyggere. Distriktsbyen hadde da butikker og lagre av forskjellig art. Der var åpne butikker hvor den store masse fik sine varer efter kortsystem. Der var lukkede butikker hvor kun de mest begunstigede fik komme inn. Her fik de ikke bare betydelig mer, men kvaliteten var også meget bedre, og en langt større variasjon.

av både mat og klær. Her fik altså kun partimedlemmer sine varer. Checkaen for eksempel hadde sine egne lagre, som alltid var forsynt med det beste som kunde opdrives. Jeg vet dette av egen erfaring. Jeg fikk selv flere ganger fra Moskva store forsendelser av god mat. Disse forsendelser måtte jeg selv hente på lagrene, og for å komme inn her måtte man ha en spesiell skrivelse fra øverste instans. Så var det kombinatets lagre, altså driftledelsens lagre. Her kunde kun de som hadde skrivelse fra kombinatets direktør få sig utdelt mat av forskjellig art, klær og sko, ja liketil husgeråd og møbler. Herfra fikk da de mer begunstigede, såsom små direktører, ingeniører, formenn etc. Også ute ved grubene var der lagre som igjen blev forsynt fra hoveddepoet, som kun blev benyttet av høiere funksjonærer, politi etc. Her blev der også utdelt premier i form av mindre matrasjoner eller en skjorte, et par sko eller lignende, til de av arbeiderne som hadde vist særlig dyktighet i utførelsen av et bestemt arbeid, "støt brigader". Men merk Dem dette. De fikk lov til å kjøpe disse premier, altså et lite tillegg til sin ellers så knappe rasjon. Den almindelige arbeider fikk kun det som hans kort tilsa ham, hvis det da var mulig å opdrive det. Der var for eksempel de fem første måneder ikke kjøtt å få. Jeg mener ikke at ikke jeg fikk kjøtt, jo da, jeg fikk alt det jeg trengte, men arbeideren, han fikk ikke noe kjøtt. Men de mest eller mer begunstigede, fikk også kjøtt kan dere tro. Jeg bodde jo hos dem fra tid til annen og så hvordan de levet. De la heller ikke skjul på at de hadde anledning til å skaffe sig det de trengte til enhver tid. Og når jeg foreholdt dem det urettferdige i denne behandling, så trakk de bare på skuldrene og sa: "De må ikke glemme at vi er ikke idealister her, Kommunisme er materialisme i ordets sterkeste betydning, enhver må sørge for sig selv efter beste avne, og medlidenhet og hensyn og moralske betenkeligheter, det er bare efterdønninger av det borgerlige samfunds svakheter som helt må utryddes. Vi har ikke bruk for sånt her hos oss. Her er det bare staten som må tas hensyn til. Individerne og deres sorger og bekymringer spiller ingen rolle. Om der dør noen mennesker av sult, hvad gjør det? Vi har da nok å ta av. Vi må bare sørge for at det beste og mest kamp-

10.

dyktige av oss fortsetter å leve og kjempe. Derfor må vi som leder ha det godt, og vi må også sørge for at de som har kunnskaper og praktiske erfaringer som vi kan nyttegjøre oss, lever så godt at de vil være istann til å fortsette sitt virke for oss. Når vi har oppnådd det vi vil, og fått det ut av dem vi trenger, så faller også de bort".

Foruten butikker og lagre, hvor man kan få mat på rasjoneringskort, er der også noget som heter det frie marked, basarene. Dette foregår da på torvene, og her kommer da de småbrukere som ennå har litt å selge, eller folk som har noen gamle klær eller husgeråd å selge. Her foregår da en frihandel til u-hørte priser. Staten falbyr også sine varer på disse steder til enorme priser. På disse torv har jeg selv kjøpt varer, for også jeg var så sterkt rasjonert det siste år, at jeg var nødsaget til å kjøpe enkelte varer i det fri marked. Her har jeg da betalt 40 rubler for 1 kg. smør, 25 rubler for 1 kg. kjøtt, 15 rubler for 1 kg. sukker. Likeledes har jeg sett solgt 3 kg. brød, surt sort brød, for 25 rubler. Et par gamle sko blev her solgt for 60 rubler, en gammel dress for 300 rubler, og potetskreller solgtes for 4 rubler pr. båtte. Mens jeg er inne på dette med potetskreller, skal jeg fortelle en liten historie jeg hørte. De har en utpreget humoristisk sans russerne, og da særlig når det gjelder deres egen elendighet. "Det var en gris og en lus som møttes på den russiske grense. "Hvor har du vært henne da?" sier grisen til lusen, "og hvor skal du hen?" Jo, sier lusen "jeg skal til Rusland jeg, nu har jeg vært i Tyskland en tid, og der skrubber og vasker dem sån at det er ikke fred å få. Men du da gris, du kan da vel ikke flytte, du har det da så godt der du er". "Ånei, ånei" sier grisen, "jeg må nok flytte jeg, for nu spiser menneskene de skylle- ne jeg skulde hatt".

En dagsarbeider tjener gjennomsnittlig 60 rubler pr. måned. På sit rasjoneringskort skal han ha følgende kvantum mat pr. måned, til en minimums pris,

11.

16 kg. brød	40 kopek kg.
1 $\frac{1}{2}$ kg. sukker a	2.50 Rub. kg.
2 kg. kjøtt a	4.- " "
2 " fisk a	2.- " "
1 kg. smør a	4.- " "
6 " poteter a	0.40 " "

Når han så skal betale 6 rubler for husleie, og samme beløp for skatt og fagorganisasjonsplikter etc., så blir der ca. 22 Rubler igjen pr. måned til å gå ut i det fri market og supplere sin matbeholdning for. Og hvis vi nu ser på de prisene jeg nettop nevnte fra det fri market, så blir det jo ikke så svært meget han kan få for sine 22 rubler. Først og fremst er saken den at han får ikke alt det som hans rasjoneringskort tilsiger ham. Smør og kjøtt er en så sjelden vare for den russiske dagarbeider at det er ikke verd å nevne. Hvis vi nu regner ut hans lønn i de produkter han kan få på det åpne market, så blir ikke hans forsorgsevne så stor. 1 $\frac{1}{2}$ kg. smør, eller 2 kg. kjøtt og 2 bøtter potetskreller, et par gamle sko, eller vesten på en gammel dress; ikke så svært meget å arbeide for pr. måned. Man må ikke glemme at jeg her snakker om dagsarbeideren, industriarbeideren lever jo ikke så lite bedre. Der hos ham finner man også matkjøkkener hvor han for en billig penge kan få en tallerken suppe eller en rett kjøtt, men det er også undtagelsen fra reglene.

Jeg skal nevne noen eksempler på elendigheten derborte. Melk er en uhyre vanskelig artikkel å opdrive. 1 rubel for et glass melk er gjengs. En kone med et 4 måneders barn døde. Nabokonen tok sig av barnet. Melk var ikke å få, og barnet blev holdt ilive ved at konen først tygget sort brød, gav det så til barnet, som ellers fikk te vann på en tåteflaske.

Nokk en kone, som hadde en ko; det eneste hun hadde til å forsørge sine to små barn. Autoritetene kom å tok koen til det kollektive bruk. Konen bad for sig, men intet hjalp. Tilslut fik hun en av sine bekjendte som kunde skrive, til skriftlig å fremføre en bønn til den øverste autoritet. Det blev fremholdt at hvis hun ikke fikk beholde koen, vilde barna sulte ihjel. Hun fikk

12.

svar tilbake, staten går foran barna.

Utenfor landsbyen var der et stykke land som skulde settes i poteter. Autoritetene beordret alle kvinner ut til å sette poteter. De arbeidet i 2 dager. Så fikk de lov til å kjøpe 3 meter tøy i butikken. Da høsten kom så blev de igjen beordret ut til å ta op poteter. De som var med fikk lov til å kjøpe 100 kg. poteter; billig arbeidsløn.

En Baskirer som hadde et vevet teppe og en ko, fikk lurt sig til å selge disse. Han kjøpte sig vodka for pengene, og levete i lengere tid i salig rus. Jeg spurte ham hvorfor han hadde gjort dette. "Joda" sa han, "hvis jeg ikke hadde solgt det, så hadde autoritetene tatt det fra mig, og da hadde jeg hverken hat det ene eller det annet. Som det er har jeg levete i en salig rus i lengere tid, sammen med verner.

Vodka selges over alt. Det er en lett vare å få kjøpt, når man bare har penger. Der drikket ustyrtelige masser av vodka og andre drikkevarer i Rusland. Vodka laves som sagt av korn og poteter. Vodka kan man få kjøpt så meget man vil, men korn og poteter er nesten ikke å opdrive. Et merkelig forhold i sandhet.

Der sies så vakkert av partimedlemmer, at alle voksne har stemmerett i Rusland, men tilføies det, når unntas Nepmen (nep, det var den nye økonomiske periode, startet av Lenin, for å avhjelpe nøden. Det var frihandel, og det var en blomstringsperiode, som forsvandt igjen da Stalin kom til makten, Nepmen var altså frihandelens menn) videre exgårdbrukere, borgerklassen, bønder, spekulanter, zarens gendarmeri og geistligheten. Alle disse har ikke stemmerett. De to sistnevnte tror jeg neppe der er så mange igjen av at det kan spille noen nevneverdig rolle. Kirkene er jo lukket med få unntagelser nær, og prestene drept eller i fangenskap og spredt for alle vinde. Men der sies intet om hvorledes stemmegivningen foregår. Gud hjelpe den som stemmer galt. Det er noget som heter Checka. Det foregår omtrent på samme måte som når staten legger ut til tegning et industrilån eller et annet offentlig lån. Da holdes der tvungne møter i alle bedrifter, og møtet ledes av et særlig sterkt og brutalt medlem av

partiet, støttet av fagorganisasjonen og direksjonen innen bedriften. Han står op og i kraftige ordelag redegjør han for lånets størrelse, dets hensikt etc., ordfloem av agitatoriske floskler som slutter sålunde: "Kamerater, jeg har ikke et øieblikk tvilt på at lånet blir fulltegnet, men det må overtegnes mange gange. Kamerater, vi må vise vår leder kamerat Stalin, at vi er med ham 100 % i et og alt. Jeg foreslår derfor at alle tegner sig for en måneds gasje, misforstå mig ikke, kamerater, dette er selvfølgelig helt frivillig, men er her noen som ikke er villig så må han reise sig op." Alle blir sittende. Enstemmig vedtatt. Ingen applauderer. Alle ser blankt ut i det fjerne. Neste dag bringes så lister rundt på kontorer og fabrikker, hvor alle finner sitt navn og summens størrelse, enten de er av de stemmeberettigede klasser eller ei, alle underskriver selvfølgelig, ve den som ikke underskriver. Dette har jeg selv vært med på 2 gange. Mit navn var også på listen. Jeg var den eneste på mit kontor som ikke underskrev.